

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 590. Pelagii Pap. II. Annus 13. Mavritii Imp. Annus 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

in quibus nonnulli ritibus modorum nullis perire. Multitudo enim serpentum cum magna diuone in modum trahu valde periculosum flumini in mare descendit. sed iussu alicuius bestie muer salforuarum curandi flumini littori electa sunt. Substantia est aurifluga clades, quam inguinarum vocant. hęc de iue. Sobdit de obitu Pelagii Papa, sed de eo inferius sequenti anno. Corrigendum in auctore illud putamus, errore in numeri notam illapso, dum ante annum decimum quintum Childeberti Tiberis excrecentiam ponit, cum non nisi ante annum decimum id esse factum, ex ipsius sententia de numero annorum Childeberti Regis dici necesse sit. hoc ipso scilicet anno. Eadem Paulus a atque b Iohannes diaconi tradunt.

Quod ad draconem pertinet vidis mer sam & fluento delatum in mare: certum est minime esse potuisse id genus serpentium, quos dracones naturalium rerum scriptores appellant, sed vulgo ita appellatis monstroas illas reptantes bestias, que magnitudine sua reliquos serpentes excedunt, eas Plinius et boas nominat, que de aliquando vitas in regionibus his prope Tiberim positis tradit.

Porro quod contingere solet, vt istiusmodi inundationes fluminum non vno in loco, sed in aliis circue circa prouincis sint communes: quid mirandum acciderit, cum hoc eodem anno Athenis fluminis exundauit, aluenteque transgressus longe lateque effluit, S. Gregorius Papa his narrat verbis de Nuper Iohannes Tribanus relatione sua me docuit, quod Præualibus Comes cum illic adisset, se cum Rege Anstasii in eo tempore in loco eodem, vbi mirares cogitasti, effuisse, atque rem cognouisse istatus est. Prædictum enim Tribanus narravit, dicens: Quia ante festum quinquagesime, quando apud hanc Romanam vrbem alouum flumen Tiberis exersu est, tantum crescit, vt cum vnda super mures vrbis influeret, atque inde iam maximam regionem occuparet: apud Peronensem vrbem fluminis Athestis exersum, ad B. Zenonis martyrii atque Pontificis Ecclesiam venit, cuius Ecclesia dum esset ianua aperta, aqua in eam minime intravit: qua postquam crescit vsq; ad fenestras Ecclesie, que erant tellis proxima, peruenit, sicque flans aqua, Ecclesia ianua clausa, ac fletulentum liquidum in soliditatem parietis suisque mutatum. Cumq; essent nulli inuenti inferius, sed aquarum multitudine omni Ecclesia circumdata, qua possent egredi, non haberent, usque se fane & sui deficiente formidarent: ad Ecclesiam ianua reuerent, ad bibendum hauriebant aquam, qua (vt prædixi) vsque ad fenestras excreuerat, & tamen intra Ecclesiam nullo modo distillabat. Hauriri itaque aqua poterat, sed distillare (vt aqua) non poterat, flans ante ianua, ad ostendendum ianua meritis martyrii, & aqua erat ad adiuuandum, & quasi aqua non erit ad inuadendum. Iohannes hancq; Gregorius, atq; hæc tenus de alluione: pestem autem eam subsequenter tradat mense Ianuario e, dicemus de ea anno sequenti.

a Paul. dial. de Gess. Longob. l. 3. c. 1.
b Ioh. dial. in vit. S. Greg. l. 6. c. 34.
LV.
c Plin. l. 3. c. 14.
LVI.
d Greg. dial. l. 3. c. 19.
DE INIR-ONI MIRA-CULO VE-RONENSIS DITO.
* non fiti
e Greg. his. Franc. lib. 1. c. 11.

cas est inquit de viginti clades, quæ in inguinarum vocantur nam medio mense videmus (Lauritius in est.) adueniens, primo omnino (vixit quod in F. & biale Propria legitur, a sanctuano mox inquit) Pelagium Papam percutit. Quo defuncto, magna strages populis facta est.

Habet Anastasius, defunctum esse Pelagium sexto Idus Februarii, cum sedisset annos duodecim, menses duos, & dies v. giniissem. Sed manifeste labi in errore certum est eos, quos alium deprauatum textum Anastasii scuti, tribuunt eidem Pontifici annos duodecim decem, menses duos, & dies decem: multoque magis qui obitum Pelagii, & creationem Gregorii reiciunt in annum sequentem, vel qui diverso anno Pelagii obitum, & Gregorii pontif. creationem, cum eodem anno, quo moritur Pelagius, post menses sex & dies viginti quatuor, vaentis sedis, que certum sit factum esse Gregorium, inchoante Indictione nona, vt ex ipsius epistolis colligi potest. Longius vero extralle in tempore sedis Pelagii, & creatione Gregorii Beda v. dicitur, vt creatione Gregorii collocat sub anno decimo Maurii Imperatoris, quam hoc anno quinto eisdem Imperatoris contriisse certum est restitutione ipsiusmodi Gregorii 7, dum dicitur est superius sup' antificatus anno secundo septimum rumeat annum Imperii Maurii.

His igitur de tempore obitus Pelagii ex sedis Gregorii ratione stabilitis, reliquum est, vt eisdem Pontificis res gestas illas, que certo anno definiti in queunt, breuiter ponamus atque in primis, que habet Anastasius, qui hæc præmittit de aquarum inundatione: Eodem tempore tante pluuie fuerunt, vt omnes dicerent, quia aqua diluuii spermandaretur: & talis clades fuit, qualem a faculo nullum meminit fuisse. Eodem tempore vestitur corpus B. Petri. Apollinaris argentis deaurata. Confessione videlicet, vbi corpus erat S. Petri, eo modo argenteo contexti. Hic (addit Anastasius) Iulianum suam xenodochium fecit pauperum senum, hic fecit sanatorium B. Hermæ martyrii. Hic fecit supra corpus B. Laurentii martyrii basilicam a fundamentis constructam, & tabulis argenteis exornata sepulchrum eius. Hæc Anastasius. De eadem basilica est vetus epigramma napoletanum, ianque præcelo culum reddidit immortalis huius veribus:

Profula* Pylagio martyri Laurentio olim
Templa sua statuit tam p'victoria davi
Mir a fides Claudius hostiles infret itas
Pontificem mortis nec celestis illi
Tæ modo Sanctum cui crescit constat honoris
Faci sui pace coli tella dicata tibi
Martyrum flammis olim leuata subisti
Intra suo tempio lex veneranda redit.

Quid verogratandum atque patendum tunc acciderit, cum eiusdem S. Laurentii corpus ab operariis quæretur, audi S. Gregorium ista narrantem: Sancta memoria decessor meus itidem ad corpus S. Laurentii martyrii quodam meliorare desiderat, dum nescio, vbi venerabile corpus eius esset collocatum, & effoditur exquirendo, subter sepulchrum eius r'gnat ante apertum est, & qui presente erant, æqualitabant monachi & mansueti, qui corpus eiusdem martyrii viderunt, quod quidem mirum tangere præsumperant, cum in terra decem dies defuncti sunt, ita vt nullus superisse putasset, qui sanctum & iustum corpus illius videret. hæc Gregorius.

Inter alias res gestas ab ipso Pelagio Papa est mentio de Concilio Romano ab eodem habitum quidem ipse testatur in epistola, quam postea scripsit ad Episcopos Getmanie & Gallie his verbis:

Cum in Octonime in Romana Ecclesia Synodum Episcoporum fuit cæterorum consecratorum Dei fidei iam conuocatum habuissent, & de Ecclesijs suis statuta, vt supra ab epistola & sancto Patribus tradita, diligentem tractaretur: superuenire litera vestra. Et vt magna essent auctoritatis, etiam vna vices precesserunt, nec per legatorum rogantes, vt ordinem prefationum, quos sancta Romana Ecclesia habentem haberet, nostris litteris vobis remandarem. Tunc de vestra voluntate & fide tam bono multum gauisus sumus, & factum ordinem Romanam sacraque Constituta nostrorum antecessorum soleriter relegebat.

II.
III.
IV.
V.

ARQUA
IIII
V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.
XI.
XII.
XIII.
XIV.
XV.
XVI.
XVII.
XVIII.
XIX.
XX.
XXI.
XXII.
XXIII.
XXIV.
XXV.
XXVI.
XXVII.
XXVIII.
XXIX.
XXX.

I E S V C H R I S T I
Annus 590.

PELAGII PAP. II. MAVRITII IMP.
Annus 5.

L
NONAGESIMVS supra quingentesimum voluit Christi annus, Indictionis octauæ, ipso sui exordio vrbis Romane funestissimus, cum mense Ianuario lues inguinaria (v' auctor est Gregorius Turonensis) innasit populum extra diuina (vt signa docuerunt) immitta: siquidem restat Gregorius Papa, vixisse esse sagittas cœlestis delapsas in homines, quos mox pestis improuisa percureret. ait enim: Ante triennium quoque hæc pestilentia, que hanc vrbem illa vehementissima depopulauit, in qua etiam corporales v'us sagitta celum venit, & singulos quosq; ferire videbantur (sunt nati) Stephanum item defunctum est, & de ipso vero Stephano agemus inferius. Sed quomodo ipso pestis exordio Pelagius Papa eadem tactos definitus est, ita paucis Gregorius Turonensis docet: Substitu-

f Greg. Tur. lib. 1. c. 11.
DE PESTI-LENTIA VERBI.
g Greg. dial. l. 4. c. 36.

maxime has omnes prelationes sacro catalogo tantummodo recipiendas: quasi longa veritas in Romana Ecclesia habita...

Solo eodem Romano Pontifice tunc temporis a Iohanne S. R. E. Presbytero erectum est oratorium apud Therman Agrippinam, quod vlti esset leuis Dei monasterii...

Ad postremum hic referendum putauimus epistole Gregoriorum eiusdem Pelagii Papae ad Benignum Archiepiscopum, quod ex promptuariis Vaticanis erutum, hoc ibi describendum curauimus, sic le habet:

Epistola Pelagii 11. ad Bonifacium Archiepiscopum.

Quidam in canonicis legitur: Non debere Episcopum de iustis transire vel transferri: non de his dicitur, qui aut vi ex...

Non ergo bene intelligit Ecclesiastica regulas, qui hoc negant casu vilitatis aut necessitatis fieri non posse, quatenus communis mensuras, aut vilitatis persuasione...

quamquam migret ad aliam terram, atq; omnes sententia de eadem re (vt superius comprehensa retinet) nihil prae exato modo tractantibus Episcoporum alio vel agenda necent. Sed magis vobis est...

De eius autem successore S. Gregorio agemus sequenti Tomo Annalium, quem octauum ordinem ab ipso eiusque auspiciis auspiciari sumus. Modo autem, quae reliqua sunt anni huius vsq; ad menslem Septembrem, quo eiusdem Gregorij ordinatio contigit, enarremus, atque in primis quae in monasterio S. Andreae ad Cluud Scauri de monachis quibusdam digna memoria contigerunt...

Quod mox, vt mihi nunciatum est, tantum malum de fratre, qui nobiscum communiter vixerat, aquanimitate ferre non valuit: quippe quia eiusdem mei monasterij semper regula fuerat, vt cuncti fratres ita communiter vincerent, quatenus eu singulis nulla habere propria liceret. Tunc nimio more percussus, cogitauit capi, vel quid ad purgationem morientis facerem, vel quid ad exemplum viuentibus fratribus prouiderem. Pretioso igitur eiusdem monasterij Praeposito ad me accessit, dixi: Vide, vt nullus ex fratribus se ad eum morientem iungat, nec sermonem consolationis ex cuiuslibet eorum cre percipiat: sed cum in morte constitutus frater exquiritur, ei solum frater carnalis dicat, quia propter aereos, quos occultatos habuit, a cunctis fratribus abominatus sit: vt saltem in morte de culpa sua mentem ipsius amaritudo transtuleret, atque a peccato, quod perpetravit, parceret. Cum vero mortuus fuisset, corpus illius cum fratribus corporibus non ponatur, sed quolibet in sterquilino fossam facite, & in eam corpus eius proicite; ibiq; super eum tres aereos, quos reliquisti, iactate, omnes simul deuantantes: Pecunia tua tecum sit in perditione. Et sic cum terra operite. In quibus vtriusq; rebus vnam morientis, alteram vero vobis prodesse fratribus viuentibus, vt illum amaritudo mortis a culpa solubilem faceret, & istos auaritia tanta damnatio terret, atque a culpa prohiberet. Nam cum idem monachus peruenisset ad mortem, atque anxie se querebat commendari fratribus, & nullus e fratribus ei applicari & loqui dignaretur: ei carnalis frater, cur ab omnibus fratribus esset abominabilis, iudicauit. Qui primum de reatu suo vehementer ingemuit, atque in ipsa sua tristitia e corpore exiuit. Qui ita est sepultus, vt docerant. Sed fratres omnes ex eadem eius sententia conturbati caperunt singuli extrema quae, & vilia, & quae eis habere regulariter semper licuerat, ad medium proferre, vehementer, formulatae, ne quid epud eos esset, unde reprehendi potuissent.

Cum vero post mortem eius triginta iam essent dies euoluti, capie animus meus de sancto fratre compati, eiusque cum dolore graui supplicia pensare. Et si quid esset creptionis eius remedium quaerere. Tunc inuocato ad me eodem Pretioso monasterij mei Praeposito, tristis...

IX. GREGORIVS DIACONVS DEGIT IN SVOMONASTERIO.

b Greg. dia. l. 4. c. 35.

X. QVAE HOC ANNO ACCIDERENT IN MONASTERIO S. GREG.

XI.

SACRIFI- CIVM SA- LYBRAE PRODE- FVNCTIS.

dixi: Dixit, quod frater ille, qui de unctis est, in igne cruciat- tur: debentem aliquid charitatis impendere. Et cum in un- tum possimus) ve episcopus, adiuuare. Valeat, quae, ab hodie- na die decem triginta continuis offerre pro eo sacrificium stude- re nihil omnino praetermittat dies, qui pro absolutioe illius hostia salutari non offeratur. Qui proinde abbas, & dicitur paruit. Nobis autem alia coram deo & deo crediderit non nune- rantibus, idem frater, qui de unctis fuerat, nocte quadam fratri suo germano Capiso per visionem apparuit. Quem illi cum vi- disse, inquisiuit, dicens: Quid est, frater? quomodo es? Cui re- spondit: Nunc vsque male sum: sed iam modo bene sum, quia ho- die continentia non accipi. Quod idem Capiso pergens, protinus indicauit fratri in monasterio. Frater vero solite compara- uerunt dies. Et ipse dies existerat, qui pro ea tricesima oblatio fuerat impleta. Cumque & Capiso uideret, quod pro ea frater ageret, & frater ignoraret, quid de illo Capiso uideret: uno eodemque tempore domo cognouit ille, quod illi egerant, & isti co- gnoscant, quod ille uideret, concordante simul uisione & sacrifi- cio, res aperte claruit, quia frater, qui de unctis fuerat, per salu- tarem hostiam euasit supplicium. hactenus Gregorius de his, quae hoc anno, dum in suo adhuc degeret monasterio, contigerunt ante triennium, quam libros Dialogorum factus iam Pontifex scriberet. De quo item tempore & loco haec idem superius a:

Greg dial. l. 4. c. 47. XII. DE IOAN- NE MONA- CHO.

Ante hoc autem triennium, cum quidam frater sancti mor- tui, atque in eisdem monasterio cimiterio a nobis sepultus, cen- tus nobis ab eodem monasterio exortibus, idem Ioannes (sicut no- bi patens & reuera indicant) illi, nobis de eodem tempore, monito, ab eodem fratre, qui mortuus fuerat, de sepulchro uocatus est, quod mox subsecutus sum edocuit: nam post de eodem monasterio, carnis solutus est, haec de Ioanne, cuius uirtutes paulo superius enarrauimus.

XIII. Greg dial. l. 4. c. 57. DE THEO- DORO IN- DISCIPLI- NATE MO- NACHO.

Secundum quae etiam hoc anno in eodem suo ipsius mo- nasterio, cum pestis uigeret, acciderint memoria digna, ipso narrante audiamus, quaeque ipse postea pro concilio ad populum in Ecclesia dixit, & in Dialogis breuiter recitauit his uerbis: e: 11. de quo in hominibus eorum populo uenerabile tam memini, in quibus ualde Theodorus nomine puer fuit, qui in monasterio meo, frater suum necessitate magis, quam uoluntate sciuit esse. Cui nimium graue erat, si qui pro salute sua aliquid loqueretur. Non enim uultum scire, sed audire non poterat. Numquam se ad sancta conuersus habebat uenire, in uisendo, trahendo, deridendo testabatur. In hac au- tem pestilentia, quae inper huius uisus populum magna ex parte con- sumpsit, peruenit in uiginti, est perducit ad mortem. Cumq; extremum spiritum ageret, iocundarent fratres, ut egressum il- lius orando protegerent. Iam corpus ipsum ab extrema parte fue- rat praemortuum, in solo locutione uitalis adhuc calor au- bolabat. Causa autem fratres tanta pro eo cooperunt: cuius ex- oratio, quanto eum uis uidebant sub celestitate desiderare. Tunc repente capiti iudex fratris uolens interuimpe, dicens: Recedite, recedite: ecce de aconi ad deuorandum datus sum, qui propter uer- sionem praesentiam deuorare me non potest, caput meum iam suo ore absorbit: date locum, ut non me amplius cruciet, sed faciat, quod facturus est. Si eadem deorandum datus sum: quare per vos uocatus pater? Tunc fratres caperunt ei dicere: Quid est, quod loqueris, frater? sequimur tibi sancta Crucis imprimere. Re- spondit illi, dicens: Volo me signare, sed non possion, quia signum meum huius die accipi peruenit.

XIV. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

Cumque fratres audirent, profecti in terram cum lachrymis cooperunt pro ereptione illius uolenter orare. Et ecce subito cepit ager clamare, dicens: Gratias Deo: qui me ad deuoran- dum accepit, fugit, orationibus uestris expulsius flate non potuit. Pro peccatis meis modo intercedite: quia conuerti paratus sum, & fasidorem uiam sanctam uelim perire. Homo ergo, qui (fi- cut iam dictum est) ab extrema corporis parte fuerat per eorum uis, referuatus ad vitam, toto corde ad Deum conuersus est. Et postquam mutata mente diu est flagellus adstruitus, tunc eius anima carni so- luta est. haec Gregorius.

XV. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

Sed nec praetermittenda, quae diuinitus ostensa sunt eodem pestis tempore de diebus post obitum anima- tum statum militi cuidam, qui idem Gregorius sub- dit d: Illustris uir Stephanus, quem bene nosti, de sancto ipso

nacari confueuerat, quia in Constantinopolitana uile pro qua- dam causa deuoratus uelut si corpus infernitate deo oculi est. Cumque medicus & pipinatus ad aperendum eum atque con- dendum esset quibus. Et tunc eodem nomine inuenit, subsecu- te nocte corpus locat inhumatum. Qui ductus ad inferni loca, uidi- dit multa, quae prius audita non crederet. Sed cum praesentis in- dici praesentatus fuisset, ab eo receptus non est: ita ut diceret: Non hunc adducis, sed Stephanum ferrarium, qui inexta eum habi- tabat, eodem hora desumit. Signis probatur est, uera fuisse re- ba, quae auferat, dum hac effectus meriti Stephani deuoratio- nit. Ante triennium quoque in hac pestilentia, quae hanc urbem illede uehementissimam depopulauit, in qua inter corporali uis- sagit, calidum uenire, & singulis quosque ferre uidebantur (sicut nosti) Stephanum idem desumit esse. Quid autem acciden- dit de anima Stephani eiusdem, antequam decessum, in hac eadem recensita historia paululum immoro- ratur.

Cum haec, quae scribit Gregorius, ab eodem se Ste- phano audisse ceteretur, idemque esset Stephanus uir il- lustris, atque tum Romae, tum etiam Constantinopoli- tatis notus: omnis procul abesse debet de auctaria histo- ria impolitum suspicio. Haec si circos dixerimus, quod eadem profertur per patris tantum mutatis scriptoribus Gentilibus recententur, atque in primis Luciano Sa- moliateno e, de Cleodemio & Demio fibro, uel que de alio indem fibro Curina nomine feruntur, quibus iteratis exemplis magis magis que ostenditur, anima qu- sum uoluntate, ut sepe aliquibus per finem quon- dam, quae percipi possunt a cunctis, ostense finem uen- tium interorum, quas ipsi ad vitam reducere uidentibus testantur: quo homines fierent iustitiae cultores, & timore saltem abstinere a malo, uel praemij spe ex- citarentur ad bonum, nec eorum filiae uix cognito- nis penitus expertes mortales dilaberent in deteriora.

Quae uero per uisum ostensa sunt eodem anno mili- titidem Romae ex hac uita sublacto, idem Gregorius mox subdit his uerbis: Quidam uero uisus in hac eadem urbe nostrae per uisum ad extrema uenit, qui dicitur de corpore, ex animi lacrimis citum reddidit. Et quae cum eo fuerat esse, nar- rant. Aiebat enim (sicut tunc uix eadem etiam multum inuenit) quia pater erat, sub quo niger atque caliginosus fuerat intellexit nebulam exhalatae suam decurabat. Transiit autem pater, a- uerens etiam praeta atque uirtute adiferu barbarum feruim re- ornata, in quibus albarum bonitatem commentum esse uidebat: tuncq; in eodem loco odor suauitatu merat, ut ipsi suauita- tu flagrantia illi de consolatibus, habitantibus, careret. In man- nes erant diuersorum singula in magnitudine lucis plene. In quibus nixa potentia adhibebatur domus, quae auro uidebatur lateribus confectis, sed cuius esset, non potuit agnosci. Erant uero super ripam praedicti fluminis nonnulla habitacula: sed alia exurgens fetore uehula regebat, alia autem exurgens fetore & flumine uimite angu- bat. Haec uero erat in praedicto ponte probatio: ut quosque per eum uellet in infernum triansire, in tenebris suum fetorem suum labe- retur, in illi uero, quibus culpa non obfisteret, seruo per eum gressu ac libero ad loca amarae peruenirent.

Hi etiam Petroni Ecclesiasticae familiae Minorum, qui ante quatuordecim annis defunctus, deuotum postum in loco territi- mis magno serri pondere religatum ac depressum uisus confes- sus est. Qui dum requireret, cur ita esset: easi dicit, audite, qui- nos, qui cum in hac Ecclesiastica domo nouimus, scientes nos uita, resoluimus. Dicitum namque est: In idcirco patitur: quia si quid ei profuerit uisione uidebatur, ad inferendum plagam plus ex tradito- tati de siderio, quam obediens se creuerat. Quod sic fuisse uisum, qui illum uisum ignorat.

Hi se etiam quemdam peregrinum probyterum uisus fater- batur, qui ad praedictum pontem ueniret, tanta per eum audi- ritate transiit, quanta & huius sanctitate uixit. In eodem que ponte hunc, quem diximus Stephanum se cognosse uisum est: qui dum transire uolisset, ante per lapsum est, & ex modo corpore iam extra pontem deiectus, a quibusdam reuerentibus uisus ex flumine surgentibus per uocum deorsum, atque a quibus- dam abbas & speciosissimus uisus caput per brachia seruum trahit.

CHRISTI 804

PHAN... RO... STRA...

XVI. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XVII. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XVIII. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XIX. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XX. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XXI. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XXII. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XXIII. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

XXIV. Greg dial. l. 4. c. 14. DESTI-

Canone hoc balteum esse, ut hinc boni spiritus firmiter, mali
desertum trahant, sic, qui hoc videt, ad corpus reuocatus est,
et quod de eo plerumque fit, minus cogit. Quia in re de
Stephani ratio datur intelligi, quia in eo mali carni
cum elemosinarum operatione certabant. Qui enim per coxas
desertum, per balteum trahatur firmum, patet nimium, quia
et deus firmus amaretur, et carnis vitium perfecte non resistit,
quod in eo videtur, et non enim, qui videt et reuocatus est
latus. Cogit tamen, quod Stephanus postquam (sicut prius
narratum) et inferna loca vidit et ad corpus redit, perfecte vitam
narratio continet: quia post multos annos de corpore abbas in certa
manu vita et morti exit. Quia de re colligitur, quia ipsa quoque,
sicut scriptura iam demonstrat, alii hoc ad adiutorium, alii ve
ro ad testimonium suum, ut isti videant mala, quae canent, illi vero eo
amplius ponitur, quantum inferni supplicia non videri, nec cognita
vix viderent. Ad haec interlocutus Petrus diaconus
Gregorium compellens ait:

Quid est hoc, quod te, quod in amantem locum eandem domum
latruncem autem adhiberi videtur? Rationum est valde, si
credimus, quod in illa vita nihil metallicum cogamus. Ad haec
Gregorius: Quia (inquit) hoc si sanum spiritus, intelligitur, sed
pro hoc, quod illi ostendit est, quod quia ille est, cuius mansio ista
adhibetur, aperte datur intelligi, quod est, quod hoc opera
torem. Non quod praesentia aeterna lucis dicimus, in artem largitate pro
mouetur, nimirum constat, quia auro adhibet mansuetudinem
sua. Quod enim superius memoriam fugit, ut dicerent, idem
nec, quod hoc videtur, narrabat, quod eodem laterculo auro
ad adhibendum domus sine ac tuentes, quae ac pueri serbent.
Quae re colligitur, quia si quibus hoc per se facta est, ipsi illi opera
torem esse videtur.

Hic etiam quidem innotuit nos. Deinde dicit nomine, religiosus ha
bitus, qui saluamenta solum operari: de quo alter per reuelat
torem videtur, quod enim domus adhibetur, sed in ea confusio
nis sui solum adhibetur videtur operari. Quo eodem vii post
modum praesentem vitam impio est, inuenit, quia ex his, quae dis
putatibus laborabat, quodque ex vitiis atque vitiis superest
pauca, de laboribus ad locum Petri Ecclesiam desere consueuerat,
atque indignationem exegit. Quae ex re pendente, quia non inme
rita domus ipsa saluata crederet. Sane quidem quae per
vilius ostensa sunt symbola veritatis, ex diuinis quoque
Scripturis videntur et vendicant testimonium. In enim de stru
ctura agitur, scriptum est: *Miserere cordis edificabitur in coe
lis*. Et de lapidibus pretiosis fuit laterculis aureis, habes
praeter alia multa. Apostolum istud ipsum vberius expri
mentem, cum ait:

Si qui auro superaedificat super fundamentum hoc, aurum,
argentum, lapides pretiosi, lignum, fenum, stipulam, vnius
quisque opus manifestum erit: dies enim Domini declarabit, quia
in igne reuelabitur. Et cuiusque opus quale sit: quis probabit: si
cuius manerit opus, quod adhaerent, mercedem accipiet. haec
et alia plurima id genus in diuinis Scripturis facile est in
uenire, non ad inuicem quid sunt, sed quid significa
te velent.

Quis igitur ea, quae diuinis per quietem ostensa sunt
hominibus, abiecit nimis ac stulte, prout dicta vel scri
pta sunt, intelligit, nec ex symbolis veritatem, quae in eis
latet, elucere conuenit, inquam, ut seria in iocos vertat,
venientem in commenta fabulatae conuertat: verbum
vilius apud Gentiles, dum quae historice in libris de
Republ. scribit Plato vilius ab homine, qui mortuus reu
nit, et vilius mira horrendaque narrat, transiere, super
additis nonnullis, in poeticas fictiones, quae nostris
exculco superinducto pulvere Gentilitio, atque perper
ta sentiu, veritati consona retinentur, quae diuina Scri
ptura minime repugnare noscuntur, atque similibus
exemplis saepe ostentis pariter solentur. Sed de his fa
tis.

Iam vero reliqua videamus, quae hoc eodem anno,
eodem huc galliense, contigerunt apud Romanum Por
tuum de Mellito monachos, quae idem S. Gregorius ita
narrat: *In ea quoque uirtute, quae ante triennium hanc
reipon reuocata fuit, illud uisum, in Portuensi ciuitate mo
nasterio Mellito dictum est monachos ad hunc aenim inuenit con*

stitutus, sed in a simplicitate ac humilitate vi, qui appropin
quante uocationis die, eadem clade percussus ad extrema perdit
tius est. Quod via uita uenerabilis Felix eundem ciuitatis Episcopus
audens (cuius et haec relatione cognouit) ad eum accedere studuit, et
ne mortem timere debuisset, uerbo hunc peruersum confortare, cui
etiam ad hunc de diuina misericordia longiora uita statim polliceri co
pit. Sed ad hoc ille respondit, corpus sui temporis esse completa, diuina
opem uelle sibi inuenire, atque epistolam detulisse, dicentem: *Aperi
et lege*. Quibus apertis, asseruit, quia se et omnes, qui eodem tempo
re a praedicto Episcopo in uisibili seffinitate fuerant baptizati, scri
ptos in eodem epistola literis aures inuenisset. Primum quidem, ut
dicebat, suum nomen reperit, ac deinde omnium illo in tempore bap
tizatorum, quae de re certum tenuit, se et illos de hac uita esse sub
leuitate migratos.

Factum est, ut huc eodem ipse moueretur, atque post eum can
tibus illi, qui baptizati fuerant, ita secuti fuerunt, ut intra pau
cos dies nulli eorum in hac uita remaneret. De quibus nimirum
constat, quod eos praedictus DEI famulus idcirco uero scriptum uide
derat, quia eorum nomina apud se fixa aeterna claritas habebat.
Sicut itaque hi reuoluit uolens potuerunt uentura cognoscere, ita
nouumquam egressura anime possunt etiam nosstra caelestia
non per somnum, sed uigilando praedictare. subdit ad haec de
monstranda de his exempla eorum, qui migraturi ex hac
uita imbuti sunt spiritu prophetiae. Ex his in mentem reuo
co, quae Cicero dicit his uerbis: *Diuinitus autem maruen
tes etiam, illos exempla confirmat Poggianus, quo asserit Xbo
dium quemdam mortuorum ex aquales nominasse, deesse, qui
primus eorum, qui secutus, qui deinceps mortuorum esset, quo
mo id autem id accidere possit, tres asserit rationes, duas
Gregorius, nimirum siue accidere per reuelationem, siue
quod materia exegere iam egressurae anime inchoan
tes, praedictare quaedam possunt de his, quae uinculis so
luta carnis intelligent.*

Hic uero dum de hac agimus peste, non possumus non
confutare errorem, qui nulla veterum testificatione vul
go iactatur: ex hoc tempore scilicet, cum pestis ingrueret
& homines morbo tacti steruando mortui caderent,
pice introductum, ut steruantem quemlibet salutem.
Inoleuisse enim eiusmodi uisum apud Gentiles longe an
te Plinium et testatur: accidisse tamen certum est, ut aliter
illi, quam nos eiusmodi salutationem imperarent Deos
inuoando, nos Deum. Sed de peste iam fatis.

Hoc eodem anno pridie Nonas Nouembris celebra
ta est Synodus Hispanensis, cui praesuit S. Leander ciui
dem ciuitatis Episcopus: ex nota enim Aetate sexcenti
vigefima octaua, anno quo Regis Recceardi quinto
asserunt tempus definitur. Fuit ista Synodus prouincia
lis, cui interfuerunt octo Episcopi, qui tria in Synodo de
creta firmata ad Peggasium Episcopum Astigitanum, &
non Pelagium (ut scriptus codex habet, ex quo Pelagius
pro Peggasio irrepit in textum) direxerunt: inter quae il
lud memorabile, quo statuerunt, saeculares Iudices, per
missione tamen Episcopi, separare debere ancillas, ali
que extraneas mulieres a clericis: ita quidem, ut quod fre
quentissime legibus Ecclesiasticis frustra ueritum fuisse
constaret, atque neglectum penitus obseruaretur, uoluit
sancta Synodus laicos Iudices insurgere, Episcopis iu
uentibus, laice saepius legis Ecclesiasticae vindices. Praeter
autem tres dictos canones, collegit ex diuersis locis Hi
spanensis Concilij canones uendicam uir insignis Gasias
Loaisa in editione, quam summa elucubrauit industria,
Hispanorum Conciliorum.

Quod uero ad anni huius res Francorum pertinet:
quoniam modo Rex Guntheramus in Ecclesia a sicario
appetitus, D a i ope illaclus remanuit, & ipsum sicarium
uerberatum tantum dimisit inuolumentum, dignum Chri
stianissimi Principis exemplum Gregorius f narrat his
uerbis: *Interea (inquit) aduenit seffinitas S. Marcelli, quae
apud urbem Cablonensem mense septimo celebratur, & Gun
theramus Rex affuit. Verum ubi peractum solemnibus, ad sacra
sanctum altarium communicandi gratia accessisset, uenit qui
dam quasi aliquid fug gesturus: qui dum properaret contra Re
gem, cecidit ei de manu de latibus. Apprehensioque repente, alium
cultrum exagitantem in manu eius reperit. Nos uera, ad illius*

XXIV.
DE PRAE
DICTIO
NIBUS
PROXIME
MORTUO
RORVM.

d Cicero de
Diu. l.

XXV.
SALVTAM
DI MODVS
ET NON
VSVS IN
DVCTVS
c Plin. Nat.
hist. l. 29.

XXVI.
CONG. HI
SPANENSE.

XXVII.

f Greg. Tu
ron. l. 9. c. 3.
GVNTHE
RAMVS
REX A SI
CARIO
FRVSTA
INVADI
TVR.

de basilica sancta, vinum & tormentum additum, uociferus, fecerunt ad interficiendum Regem, dicens: Sic enim tradidit, qui misit me; Quia cognouit Rex quomodo in scolis & gregat. & suspellu, ne percuratur, omnino se in uallari precepit, nec repetat aliter qualiter ad eum cum alio qui possit accedere, nisi in Ecclesia, in qua securus & nihil metueni stare de quo uisur, iratiuer letetur. Sed & hic de quibus lectus fuit, apprehensio, multum interemptis, hanc uerborum plagis dominis uisum: quia nefas uidentur si hi, qui ab Ecclesia dacti fuerat, irruerentur, hac Gregorius.

XXVIII.

f. Greg. Tur. r. 1. c. 2. p. 2.

Sed claudamus Tomum presentem Annalium narratione obitus S. Radeburgi Reginae, que hoc anno decemtertia Augusti diem clausit extremum, de cuius obitu idem Gregorius agit his uerbis a: Hoc (inquit) anno beatiانا Radeburgi ad hoc mundo migravit: que magnam plantatum in monasterio, quod constituitur, dereliquit. Fui & ego presentis ad eam spectulam. Obiit autem mense sexto tertio decima die mensis, sepulta post triduum. Quia autem ibi ipsa die uirtutes apparuerunt, & qualiter fuerat, in libro miraculorum plenius scribere studui. hac panis Gregorius. Pat est autem, ut antequam funus regium prosequamur, que ipsa in suis, quod exeret commendationem monasterii ad Episcopos ante obitum scripserat, hec recitemus, egregium monumentum hactenus indulta Gregorij conseruatum, licet se habeat deprauatum, rudiq; stylo tra conscriptum h:

f. Greg. Tur. r. 1. c. 2. p. 2.

XXXIX.

LITTERE SANCTE RADEG. AD EPISCOPOS.

Dominus sanctis & Apostolica sede dignissimi in Christo Patribus omnibus Episcopis Radeburgi peccatrix. Congrua provisione tuis reuocabit ad effectum tendi exordium cum generalibus Patribus, medijs, ac pastoribus in uisum sita communi causa acribus traditur, cuius finis commendatur, quomodo participatio de charitate, consilium de potestate, uisum de oratione ministrare poterit interueniri. Et quoniam olim uinculu laicalibus absolutu, diuina prouidentia & in se ante elementa, ad religionis normam uisum uoluerit, duxit Christu, translata: hac prouidentia studio cogitans etiam de aliorum profectibus, ut amunicantem Domino, mea desideria offerentia rebus uisum, in iustitiam & remunerare praeclentissimo domino Rege Clotario, monasterium puellarum Pallaia in urbe constitui: omnium, quantum mihi munificentia regale est largita, facta donatione dotari. Insuper congregatum per me, Christo presentante, college regulari sub qua S. Casaria degit, quam sollicitudo S. Casary Antrifitii Arelatensis ex iustitiam S. Patrum conuenienter collegit, adfuit.

XXX.

Cui conseruandis beatissimi & uicini ciuitatis & reliquo Pontificali, electione etiam nostra congregationis dominum & sortorem meam Agnetem, quam ab incerta etate loco hinc colui & rediui, Abbatissam institui, ac me post Deum eius ordinationi regulariter obediuntur commisi. Cuius seruiam Apostolicam obseruantem, tam ego, quam sorores de substantia terrena, que possidete uidebantur, factu obitus tradidimus metui Anania & Saphira, in monasterio posside, nihil proprium referantes.

XXXI.

Sed quoniam interea sunt hominu conditionu momenta uel tempora, quippe moesti in sinu corrente, cum aliqui magu propria quam diuina capiant uoluntati seruire: 2do dicta Dei, hanc suggestio mea paginem Apostolatu ueltra in Christo nomine superfluo porrigo, uel demita. Et quia presens non ualio, quasi ueltra promolba ueltra epistola uicarietas proferunt, conuicant per Patrem & Filium & Spiritum sanctum, ac diem tremendi iudicij, ne reprobantur uos non tyranni oppugnet, sed legitimum Rex coronet. Vt si casu post meum obitum quacumq; persona, uel loco eundem Pontifex, seu potestis Principu, uel aliu aliquis (quod nec fieri credimus) congregationem uel suam maleuolo, uel impulsu iudicario perturbare tentauerit, aut regularu frangere, seu Abbatissam alterari, quam sortorem meam Agnetem, quam beatiuissimam Germani, presentibus suis fratribus, benedictio conseruauit: aut ipsa conseruatio (quod fieri non potest) habita uoluntate, uicarietas contenderit: uel quomodocumque dominatione in monasterio, uel rebu monasterij quacumque persona, uel Pontifex loci, praeter quam antecessores Episcopi, aut aliq me superfluo habuerunt uero priuilegio, quacumq; affectare uoluerit: aut extra regulam exinde egressi qui tentauerit: seu de rebu, quos in me praeclentissimo dominu Clotario, uel praeclentissimo domni Regu filij sui contulerunt, & ego es cum per-

ceptionis permisit monasterio tradidit possidentem. & per auferentates praeclentissimum donorum Regum Chardoni, Guntheram, Chuperici, & Sigoriti cum Sacramento intermissione, & suam manu sub scriptum uoluntate confirmari: aut ex his, qua alij pro animarum suarum remedio, uel sortores ibidem de rebu propriis contulerunt, aliqui Princeps, aut Pontifex, aut potes, aut de sortibus circumbe postea anxiu minuerit, aut saluaret ad proprietatem reuocare sortibus uolo contenderit: iram ueltra sanctitatis, si excessumque uoluerit post DEVM pro mea supplicatione & Christi uoluntate incurat, ut sunt predones & spoliatores pauperum extra regulam ueltra habeatur. Neminquam de ueltra regula uel de rebu monasterij, obsequentibus uobis, minuerit ualeat aliquid, aut mutare. Hac etiam deprecans, ut cum DEVS praeclentissimum dominu sortorem ueltra Agnetem de seculo migrare uoluerit: illa in loco cui Abbatissa ueltra congregatione debeat ordinari, que Deo & ipsi placuerit, custodiam regulari, & nihil de proprio sanctitatu immuet: quam nunquam propria aut uicarietas uoluntate praecipit.

Quod si (quod desit) contra Dei mandatum & iustitiam Regem aliqui de superscripti condictionibus coram Domino & Sanctis cum preclentissimo commendatis agere, aut de persona, aut substantia minuenda uoluerit, aut memorate sortis mea Agnetis Abbatissa uoluerit aliquis intertentauerit: Deo & S. Cruci & E. Mariae incurat iudicium, & beatus effessor Hilarius & Martinus, quibus post Deum sortem meam tradidit defendenda, ipsi habeat contradicere & persecutari. Te quoq; beate Pontifex, si ueltra res, ueltra, que patris in causa Dei libentes aduocis, si (quod desit) extiterit, qui contra hac aliquid uoluerit tentauerit, pro repellendo & confutando Dei uelle, non pigeat ad Regem, quocumque tempore locus iste repperit, uel ad Pallaia inuitatum pro reprobu ante Duonatum commendata percurrere. & contra aliorum inuoluntatem excoctores & deserventes iustitiae laborare, ut tale ueltra modo suo admitti temporum Rex patitur Catholicu, sui conuelli permittat, quod Dei & mea & Regum ueltra firmatum est.

Sicut etiam Princeps, quos DEVS pro gubernatione populi post decessum meum superfluo praecipit, conuocato per Regem, cuius regis non erit finis, & ad eum natum regna conseruati, qui se donauit ipsum uicarietas & regnare, ut in monasterio, quod se permisit & solatio domorum Regum patris uel aut uicarietas conseruasse uisum sunt, & ordinasse regulariter & deservisse institutione & sermone, uia cum Agnete Abbatissa studium gubernare; & a nullo neque sepe dictam Abbatissam ueltra, neque aliquid ad ueltra monasterium peruenire mouerit, aut mouerit, uel exinde immuet, aut aliquid mutari perueniat: sed magis per DEI uoluntatem cum domini Episcopi ipsi, me supplicante coram Redemptore Geruano, sicut eis commendo, deservisse uideant & maneri in uicarietas honore Dei famulus protegent, cum deservente pauperibus & spoliis uicarietas perpetuiter aetate seruati in regno.

Illud quoque vos sanctis Pontificis, & praeclentissimo dominos Reges, & uniuersum populum Christianum conuocato per sedem Catholicam, in qua baptizati estis, & Ecclesias, quas conseruatis, ut in basilica, quam in S. Mariae Dominica gentricu honorem cepimus edificare, ubi etiam uicarietas sortis ueltra condita sunt in requie, sine persecta, sine impersecta, cum me DEVS de hac luce migrare praecipit, corporatum uicarietas debeat seruari. Quod si quia aliud inde uoluerit, aut fieri tentauerit, obtinente Cruce Christi, & B. Mariae diuinam uoluntatem incurat: & uobis intercurrentibus, in loco ipsa basilica uicarietas conseruati congregatione obtinere locum sepulture. Et ut hac supplicatio mea, quam manu propria subscripsi in uoluntate Ecclesia aeterno seruetur, esset cum lacrymis deprecans: quatenus si contra improbos aliquos necessitas exegerit, uel ueltra deservisse sortis mea Agnetis Abbatissa, uel congregatio eius, qui seruati sui possiderint, ueltra misericorditer pia consolatia operum pastorali sollicitudine subueniant: nec de me deservisse si proclamant, quibus Deum praesidium ueltra exoptat praeparant.

Illud uobis in omnibus ante oculos reuocantes, per ipsum, qui de Cruce gloriosam uicarietas suam generis uicarietas beate uoluntatem Apostolo commendauit, ut qualiter ab illo completum est Domini mandatum, si sit apud uos indigna & hominu dominu uicarietas Ecclesia Patribus & uicarietas Apostolatus quod commendat. Quod cum

XXXII.

XXXIII.

XXXIV.

XXXV.

cum suis auctor, ut illic complures nobiles sedes Episcopales erigerentur in quibus suos socios Episcopos ordinandos curavit, ipse vero remitto iam antea nuncio Ecclesie Vangionensi, à qua expulsi fuerat, electa caelestibus praeiis signis sede Salcburgensi, extructa, ibi basilica S. Petri, quo Apollitice sedi obsequentem esse eundem populum commoneret, eiusdem est nominatus primus Episcopus, ubi & sancte forori Erentrude monasterium Ducis munificentiæ edificavit sub nomine sanctissimæ Virginis Mariæ Deiparæ. Denam vero postquam cuncta, quæ fuisse aggressus Dei ope exsententia consecisset, sexto Kalendas Aprilis ex hac vita mi-

grans, ab Ecclesia in Sanctos relatus, eadem collatur die.

Atq; de his satis, siue miq; accipiat septimus Tomus: Ausdem vero presentis anni res gesta, quæ reliquæ sunt spectantes ad Gregorij Pape electionem. in sequentem sunt referenda totum, qui opportune ab ipsius Gregorij Pape electione exordium sumat. ista enim Annalium tomi huius sectio hic facienda est, quod nimis crederet in immensum, si Gregorij Pape res in Pontificatum gestas comprehendere voluissimus, quas nec in diuersos partim tomos ratio persuasit.

XLIII

I. AVCTORIS PERORATIO CVM GRATIARVM ACTIONE.

a2. Chr. 9.

b Gen. 35.

c Job. 3.

II.

d 1. Reg. 19.

Gr iam, ex more, de absoluto septimo hoc Annalium tomo agamus gratias Deo optimo maximo, offerimusque ipsam pariter Dei genitrici MARIAM, ut cuius est opere ceptus atque perfectus, eiusdem quoque meritis omni labe mundatus reddatur digno quoque conspectus, qui offerentis auctoris iure possit defectu repelli. Etenim cum hilarem datorem (ut monet Apostolus) diligat Deus, hac saltem ex parte prope respiciendus hic esset, qui non eadem alacritate, qua ceteri, sed maxenti animo scriptus, uti lactus partus offertur: qui & genitus summo dolore atq; morte parentis b. Beonomi, filius doloris mei, sit merito appellandus, quantumlibet pater eundem Benjamin filium dextere scilicet, uncedi parit: editus enim in lucem sine luce, vitam vitæ pristinæ abtulit parienti: & dum sub honoris specie purpureis fasciis involuitur, ferreis nesciens miser vinculis obligatur: vnde sit merito lamentandum, illudq; lugubre dicendum e. *Quare egressus ex vitro? quare exceptus genibus? cur lallatus vberibus? Nunc enim dormiens silerem. Et sereno meo requiescerem cum Regibus illis & Consilibus terra, qui adificiant sibi subterdines.*

Hæc dum mecum versò, laudare nò desino senem sapientissimum illum Berzellatum, qui à Rege licet sanctissimo inuitatus in Regiam, ad quietem, ad securitatem, ad gloriam d: *Non indigeo* (inquit) *hac vicissitudine: sed*

obscuro, ut revertar servatum. Et mirari in civitate mea. Et sepeliat iuxta sepulchrum patris mei & matris meæ. Iure præferens autem regie patriam sepulchrum atq; regium apparatus posthabens vitæ rusticæ hæcenus feliciter ductæ. Sed & quæ sapientem prædicò, non desino beatum atq; felicem dicere, & invidere, dum quod rogavit, est consecutus, nec fuit iussu Regis retentus inuitus, sed permittitur hæus ad propria remeare, atque in pace vitæ cursum absolueret.

At cum à quiete & tranquillitate absque bonis abstrahat violentè, atque inuitus abripiat: vnum duntaxat reliquum est, quod petam: ut cum hæc adeo inquietæ, tristitæ, germinosa, metu plena atque periculosa, non nisi te curante, Dei genitrix, mihi contigerint: tu ipsa per labrica gradienti, in summo versanti discrimine, deoque æterna salute ad singula momenta periclitanti feras operam assidue, & fluctanti præsidium afferas: alioquin perplexos reclusas laqueos, atq; moleste & inuitæ vitæ sila dirumpas, ne ob inanem gloriolam istam miser incante veræ perennis gloriæ dependium pariar: sicq; benedicens tui ipsa nouissimis meis e magis, quam principio, te iuuante, æternam beatitudinem consequar, gratia Domini nostri Iesu Christi, qui cum Patre, & Spiritu sancto vivit in secula seculorum, Amen.

III.

XLIV

ANNALIVM TOMI SEPTIMI FINIS.

